लहान मुलगी आणि जॉन म्युर

१८६८ मध्ये, योसेमाइट व्हॅलीच्या भव्यतेबद्दल फक्त काही मोजक्याच साहसी लोकांना माहिती होती. त्या व्हॅलीतील पर्यटनाच्या प्रमुख प्रवर्तकांपैकी एक म्हणजे इंग्लिश पत्रकार जेम्स हचिंग्स होते, ज्यांची मुलगी फ्लॉय ही तिथे जन्मलेली पहिली श्वेतवर्णीय मुलगी होती. 'स्क्विरल' नावाने ओळखली जाणारी ही उत्साही मुलगी अनेकदा स्वतःची काळजी स्वतःच घेत असे. पर्यटकांना ती दंगाखोर आणि अवखळ वाटत असे. जेव्हा तिच्या वडिलांनी...
जॉन म्युरला हॉटेल आणि लाकूड गिरणी चालवण्यासाठी कामावर ठेवले. तेव्हा फ्लॉय सावलीसारखी त्याच्या मागे मागे जात असे. म्युर एक सशक्त आणि सक्षम तरुण होता, जो फुलांशी बोलत असे, बर्फाचा आवाज ऐकत असे आणि वाऱ्याचे निरीक्षण करत असे. फ्लॉयला मोठी व्हायचे नव्हते, कारण तिला एक राजदरबारी स्त्री बनायचे नव्हते. म्युरला सामाजिक बंधनांपासून दूर, निसर्गाच्या सान्निध्यात राहायचे होते. दोघांनाही योसेमाइट व्हॅलीमध्ये त्यांच्या जीवनाचा उद्देश सापडला. म्युरने फ्लॉयला निसर्गाला ओळखायला आणि समजून घ्यायला शिकवले.

ही कथा आहे अशा लोकांची, ज्यांनी निसर्गाशी एक अतूट नाते जोडले.

लहान मुलगी आणि जॉन म्युर

जेम्स हचिंग्स

एल्विरा हचिंग्स

फ्लॉय हचिंग्स

कोसी हचिंग्स

श्रीमती स्प्राउट आणि
विल्यम हचिंग्स

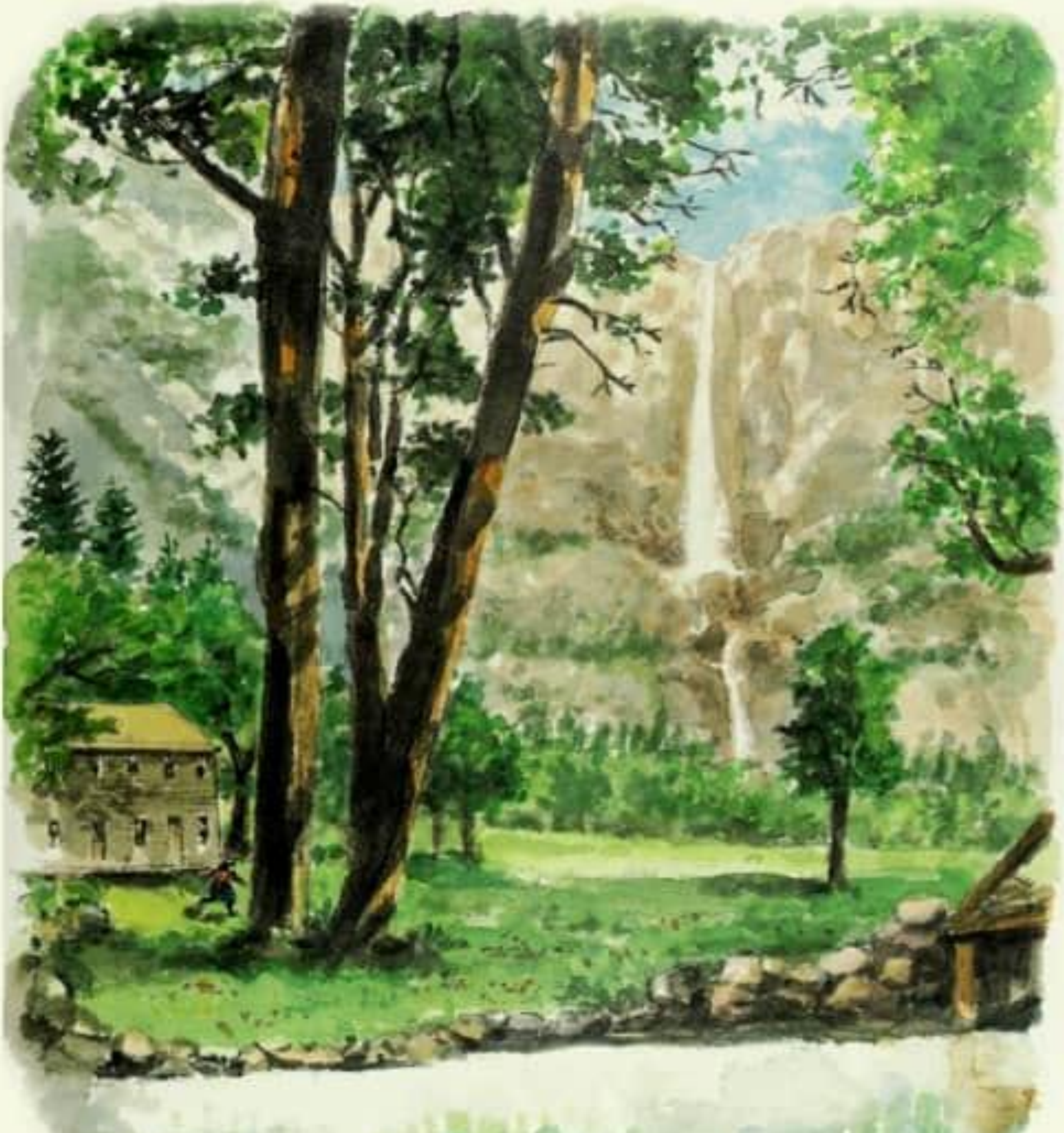

पर्वतांच्या पायथ्याशी वसलेल्या एका निर्जन दरीत हचिंग्स यांचे एक साधे घर होते. जेम्स हचिंग्स घराचा कारभार पाहत असत. त्यांच्या पश्चात त्यांची पत्नी एल्विरा आणि तिची आई, श्रीमती स्प्राउट होत्या. त्यांना तीन मुले होती: मुलगी फ्लॉय, तिची बहीण कॉसी आणि धाकटा भाऊ विल्यम.

फ्लोय, योसेमाइट व्हॅलीमध्ये जन्मलेली पहिली गोरी मुलगी होती. ती खारीसारखी धावत असे, म्हणून तिच्या वडिलांनी तिला 'स्क्विरल' (खार) असे नाव दिले. ते म्हणायचे की योसेमाइट व्हॅली हे जगातील सर्वात सुंदर ठिकाण आहे. फ्लॉयने दुसरे कोणतेही ठिकाण कधीही पाहिले नव्हते.

फ्लॉय आपला वेळ त्यांनी पाळलेल्या पोपटाची बोलण्यात, लाकडांच्या ढिगाऱ्याजवळच्या फळीवर तोल सांभाळण्याच्या खेळात, चिखलाचे गोळे बनवण्यात आणि बेडूक पकडण्यात घालवत असे.

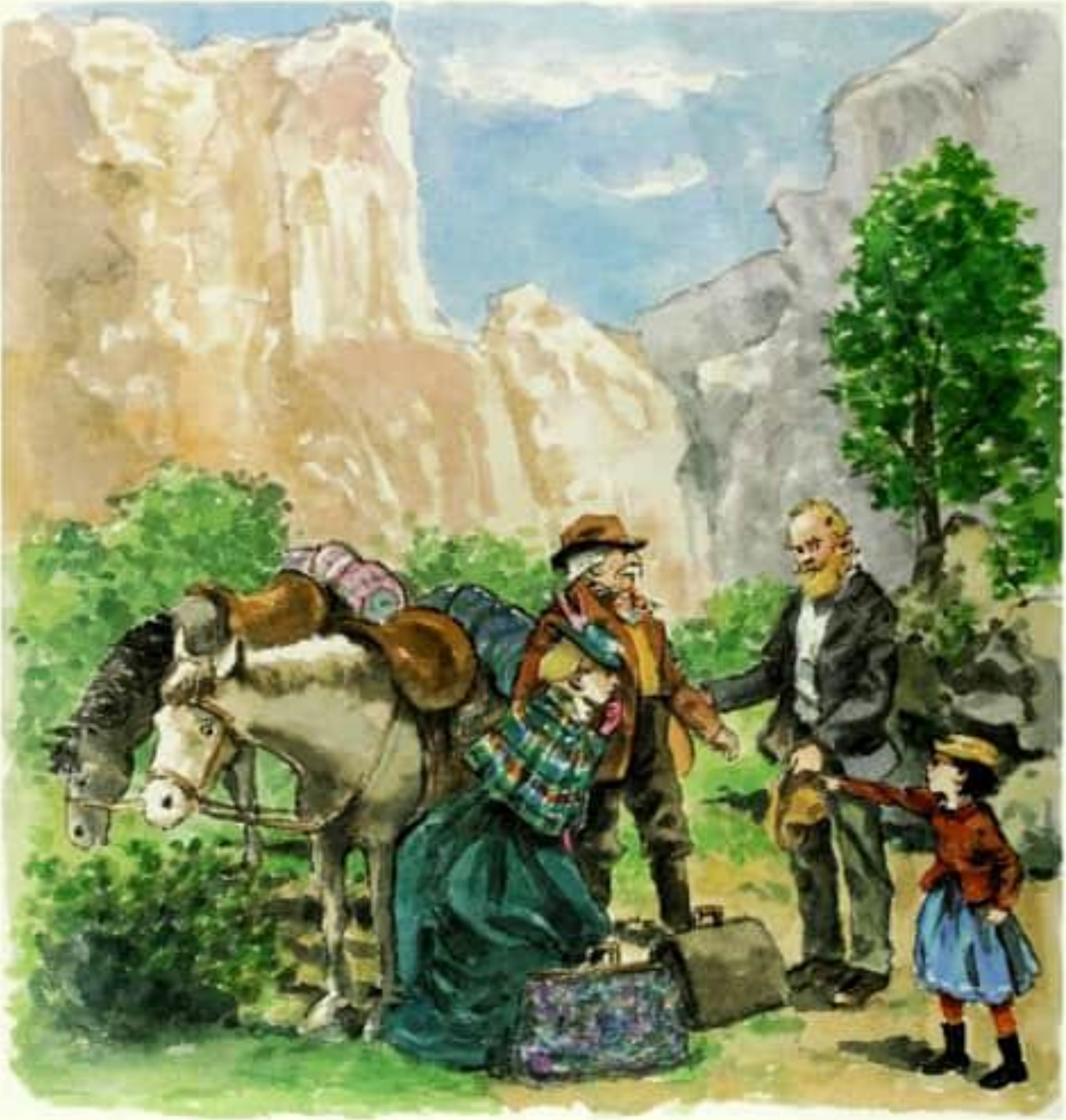

तिचे बाबा मासिकांमध्ये असे लेख लिहायचे, जे लोकांना दरीचे सौंदर्य अनुभवण्यासाठी प्रोत्साहित करायचे. घोड्यावरून खडतर प्रवास करून आल्यानंतर, लोक तिथे पोहोचायचे, हॉटेलमध्ये राहायचे आणि बाबांसोबत सहलीला निघायचे.

फ्लॉय पर्यटकांकडे धावत जाऊन विचारायची, "तुम्ही इथे का आला आहात? तुम्हाला सापांची भीती वाटते का? मला नाही वाटत. जर सापाने तुम्हाला चावले, तर मी तुम्हाला वाचवेन. तुम्हाला अस्वलांची भीती वाटते का?" मग ती त्यांच्यावर गुरगुरत असे.

"काय विचित्र मुलगी आहे ही?" ते पुटपुटायचे..

फ्लोय, बाबांसोबत जायची. पण एकदा पर्यटकांचा एक गट खूप आळशी होता, म्हणून फ्लॉय त्यांना सोडून एकटीच हरणांच्या पाऊलवाटेने गेली आणि अंधार पडल्यावरच सापडली.

"मी एकाच वेळी तुझी आणि पर्यटकांची काळजी घेऊ शकत नाही!" बाबा म्हणाले. "आजपासून तुला घरीच राहावं लागेल."

एकदा तबेलातील काही मुलांनी तिला अजून प्रशिक्षण न दिलेल्या घोड्यावर बसण्याचे आव्हान दिले.

"कुठे होतीस गं रानटी पोरी!" आजी ओरडली. "पाहुणे बघण्याआधी आवरून घे."

रात्री बाबा पाहुण्यांना शेक्सपियरची नाटके वाचून दाखवत असत. नंतर, फ्लॉय त्यांना कपडे बदलताना पाहत असे.

एके दिवशी एका बाईने तिला डोकावताना पकडले आणि तक्रार केली. “मिस्टर हचिंग्स, तुमची मुलगी तर अगदीच रानटी आहे!”

बाबांनी पाहुण्यांना वेगवेगळ्या खोल्यांमध्ये विभागण्यासाठी हॉटेलमध्ये भिंती बांधायचे ठरवले. त्यांनी पाण्यावर चालणारी लाकूड कापण्याची गिरणी आणली. पण ते ती एकटे चालवू शकत नव्हते. ती चालवता आली पण हॉटेलमध्ये कोणतीही सुधारणा घडवून आणता आली नाही.

एके दिवशी एक माणूस हॉटेलमध्ये असा काही फिरत आला, जणू काही त्याला दैवी योजनेनेच तिथे पाठवले होते. "माझं नाव जॉन म्युर आहे," तो म्हणाला. "मी काम शोधत आहे."

"तो अगदी योग्य माणूस आहे," त्याच्याशी बोलल्यानंतर बाबा उद्गारले. "तो लाकूडतोड करणारा, सुतार आणि संशोधक आहे!"

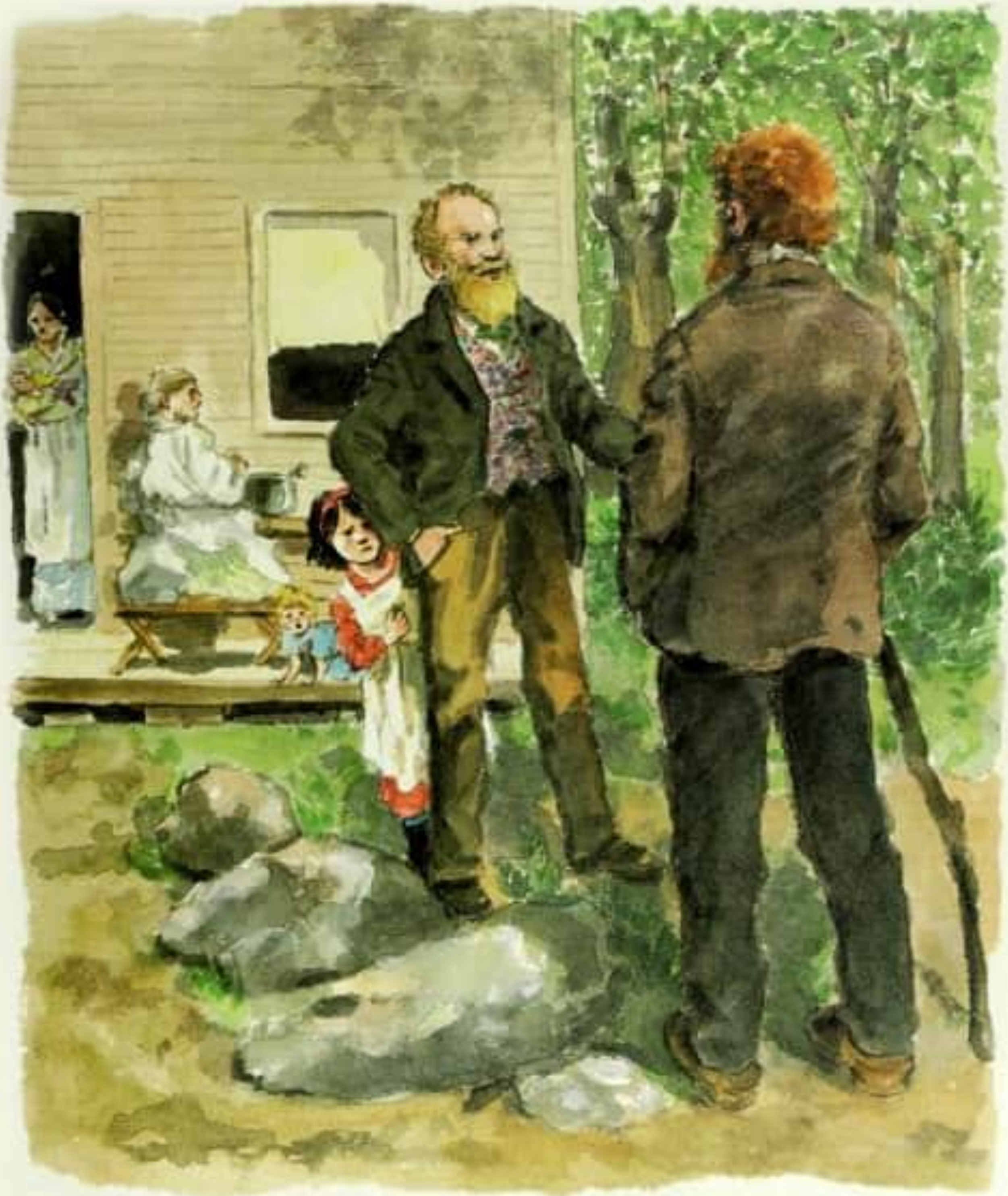

फ्लोय तिच्यासमोर एक सरडा फिरवू लागली. हे पाहून महिला पर्यटक किंचाळू लागल्या.

"नमस्कार, छोट्या सरड्या," म्युर म्हणाला. फ्लॉयला उद्देशून तो म्हणाला, "मला वाटतं, तिला आपल्यासारखंच स्वतंत्र व्हायचं आहे."

फ्लोयने त्याच्याकडे रागाने पाहिले आणि सरडा जमिनीवर ठेवला.

“त्यांना त्रास देऊ नकोस,” बाबा म्हणाले.

बाबांनी आणि जॉन म्युर यांनी लाकूड कापण्याचे यंत्र उभारले आणि लाकडी फळ्या कापायला सुरुवात केली. जॉन म्युरने स्वतःसाठी एक छोटे घर बांधले. त्याने आपला पलंग छताला टांगला होता, ज्यामुळे पाण्याची एक धार जमिनीवर वाहत असे.

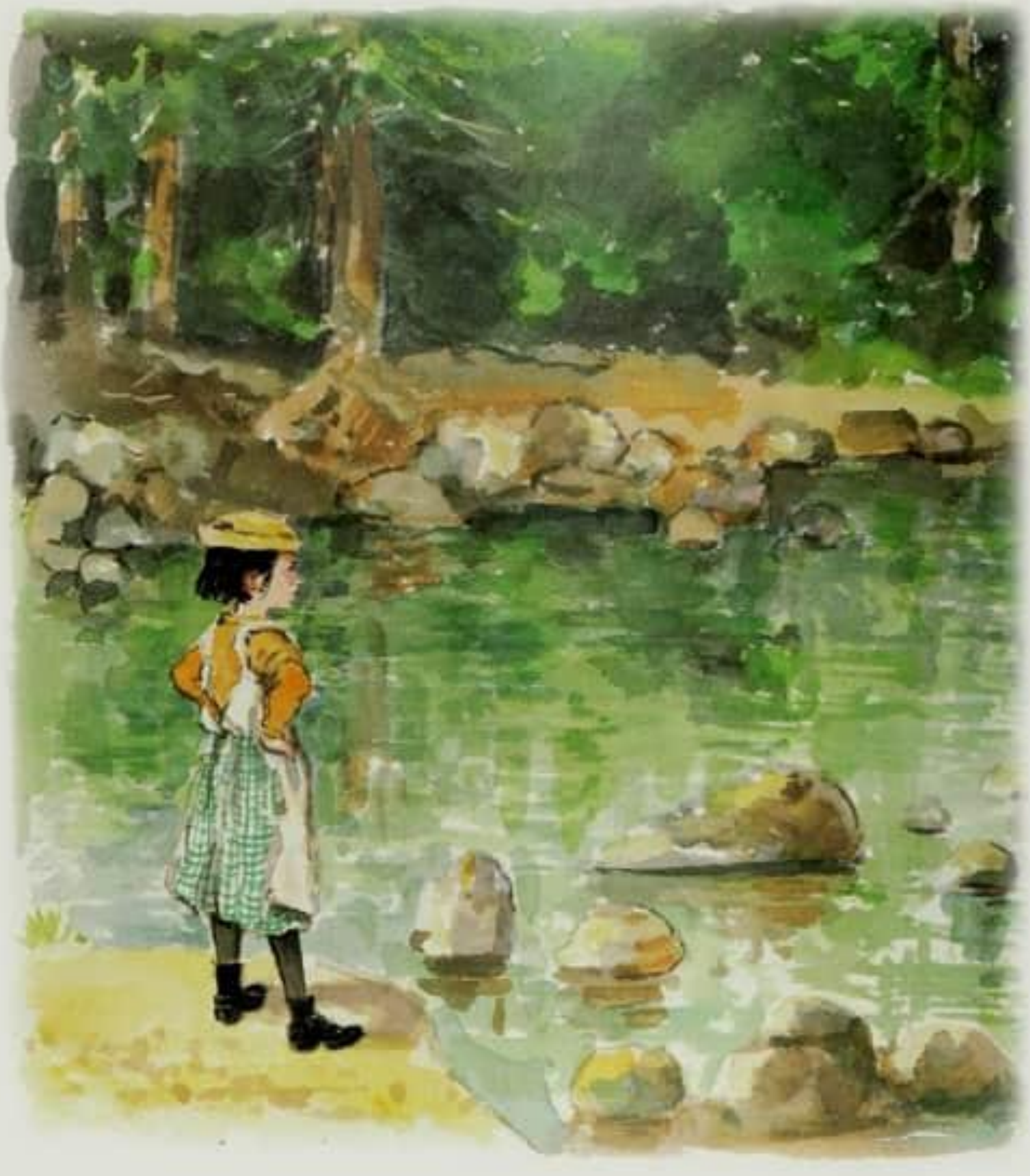

जॉन म्युर खूप काम करत असे, पण तो दरीत भटकण्यासाठी वेळ काढत असे. एके दिवशी फ्लॉय नदीकाठाने त्याच्यामागे गेली. तो ओढ्याच्या मध्यभागी आला आणि एका खडकावर आडवा झाला. काही मिनिटांनंतर, फ्लॉयला आणखी शांत राहणे शक्य झाले नाही.

“काय करत आहात?” तिने विचारले.

"नदीत दगड असल्यासारखं वाटणं कसं असतं, हे मी समजून घेण्याचा प्रयत्न करत आहे," म्युर म्हणाला.

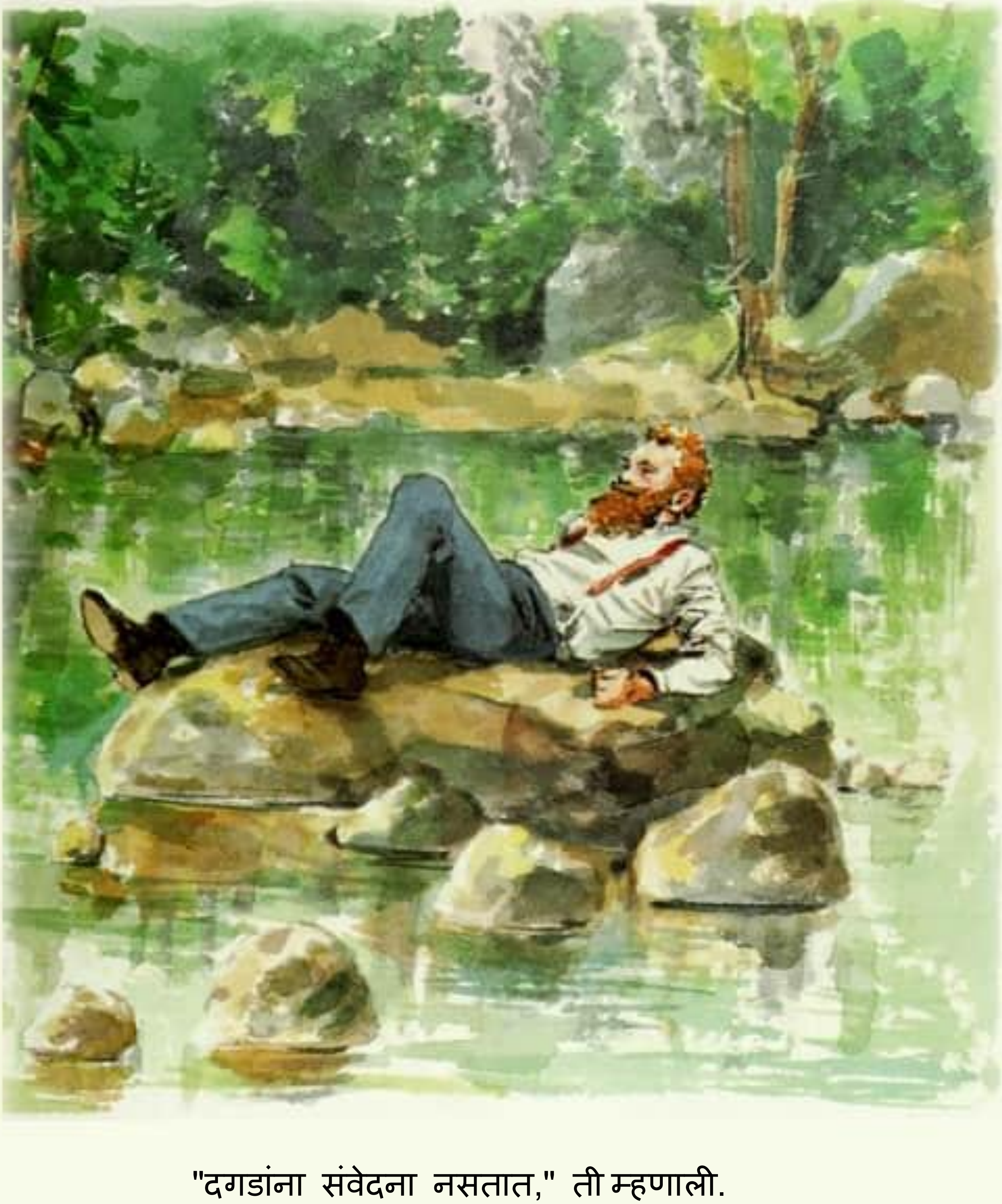

"दगडांना संवेदना नसतात," ती म्हणाली.
"कदाचित त्यांना असतील. त्यांना कसं विचारावं हे आपल्याला माहीत नाही," तो म्हणाला. फ्लॉयने विचारले, "तू वेडा झाला आहेस का?“ जॉन म्युर हसला.

स्प्राउटला आजीला हवामानाचा अंदाज लावता यायचा. जेव्हा ती म्हणाली की बर्फ पडणार आहे, तेव्हा जॉन म्युर जणू काही त्याच्या घराला आग लागली आहे अशा वेगाने बाहेर पळाला.

"तुम्ही कुठे जात आहात?" फ्लॉयने विचारले.

“मी बर्फ पडण्याचा आवाज ऐकणार आहे,” तो म्हणाला.

“मला काहीच ऐकू येत नाही,” फ्लॉय म्हणाला.

"तू अजून पूर्णपणे शांत झालेला नाहीस," म्युर पळून जाताना म्हणाला.

वसंत ऋतूत, जेव्हा खोऱ्यात सर्वत्र फुले फुलली होती, तेव्हा फ्लॉयने जॉन म्युरला त्यांच्याशी बोलतांना ऐकले.

"आता सांग, माझ्या प्रिय निळ्या डोळ्यांच्या, तू इथे कशी आलीस?" त्याने एका फुलाला विचारले. "मी तुला गेल्या वर्षी मैलो दूर पाहिले नव्हते का?" त्याने आपले खिसे, पिशवी आणि रुमाल भरपूर फुले, पाने, फांद्या आणि खड्यांनी भरले होते.

एका दमट दुपारी वादळी पाऊस आला आणि त्यामुळे छोटी कोसी रडू लागली.

"घाबरू नका," म्युर आपुलकीने म्हणाला. "वादळे ही निसर्गाची शान आहेत." त्याने आपले जॅकेट घातले.

"तू बाहेर जाणार आहेस का?" फ्लॉयने विचारले.

"मला या सोसाट्याच्या वाऱ्यात झाडांचं गाणं ऐकायचं आहे," तो म्हणाला. घरातून फ्लॉय त्याला झाडावर चढताना पाहत होती.. त्याने फांदी पकडली आणि तो पुढे-मागे झोके घेऊ लागला, अगदी जसा एखादा बोबोलिंक पक्षी बारीक काठीला झोके घेतो.

“हा माणूस शाळेतल्या मुलासारखा वागतो,” बाबा म्हणाले.

जेव्हा त्याला सुट्टी होती, तेव्हा जॉन म्युर गिर्यारोहणासाठी गेला. तो दिसेनासा होईपर्यंत फ्लॉय त्याला उंच कड्यांवरून झेपावत वर जाताना पाहत राहिली. काही तासांनंतर, तो हातपाय जोरजोरात हलवत खाली उतरला."तुम्ही वर काय करता?" तिने त्याला विचारले."मी पाहतो," तो म्हणाला."अरे, त्यात तर काहीच नाही," फ्लॉय म्हणाली.

जॉन म्युर गुडघ्यावर बसला. "इकडे बघ," तो म्हणाला.
"यातर फक्त काही मुंग्या आहेत," फ्लॉयने उत्तर दिले.

एक मोठी मुंगी पान चावत असलेली पाहून फ्लॉयला आश्चर्य वाटले.

"इथल्या ह्या खुणांकडे बघ," म्युर म्हणाला.

"मला दिसत नाही," फ्लॉय म्हणाला.

"हा टोळ," म्युर म्हणाला. "आता, तो कुठे गेला?"

त्याला उडी मारताना पाहून फ्लॉय ओरडली, "तिथे!"

फ्लॉय मंत्रमुग्ध झाली होती. आपल्या भिंगाच्या साहाय्याने ती पानांखाली दडलेले कीटक आणि जणू संपूर्ण जग सामावलेले दवबिंदू न्याहाळत असे.

जॉन म्युरने तिला प्राणी, पक्षी आणि वनस्पतींची नावे सांगितली आणि ते काय बोलतात हे कसे ऐकायचे हे सांगितले.

"तुम्ही जवळच्या आणि लहान गोष्टींकडे बघायला शिकले पाहिजे." तो म्हणाला. "आता आपण पर्वतांकडे बघू."

फ्लॉयने वर पाहिले. “तो आपल्याकडे बघत आहे,” ती म्हणाली. "तो आप्ल्याशी बोलत आहे," म्युर म्हणाला.

म्युरचा असा विश्वास होता की, तेथील पर्वत आणि दऱ्या लाखो वर्षांपूर्वी हिमनद्यांमुळे तयार झाल्या आहेत. जेव्हा तो पर्वतांवर चढत असे, तेव्हा त्याला असे वाटायचे की जणू ढग त्याला एका कड्यावरून दुसऱ्या कड्यावर घेऊन जात आहेत. त्याने ढगांना "आकाशातील देवदूत" म्हटले.

"मी हिमनदीचा बर्फ शोधत आहे," तो म्हणाला. "बर्फच माझा मुद्दा सिद्ध करून दाखवेल."

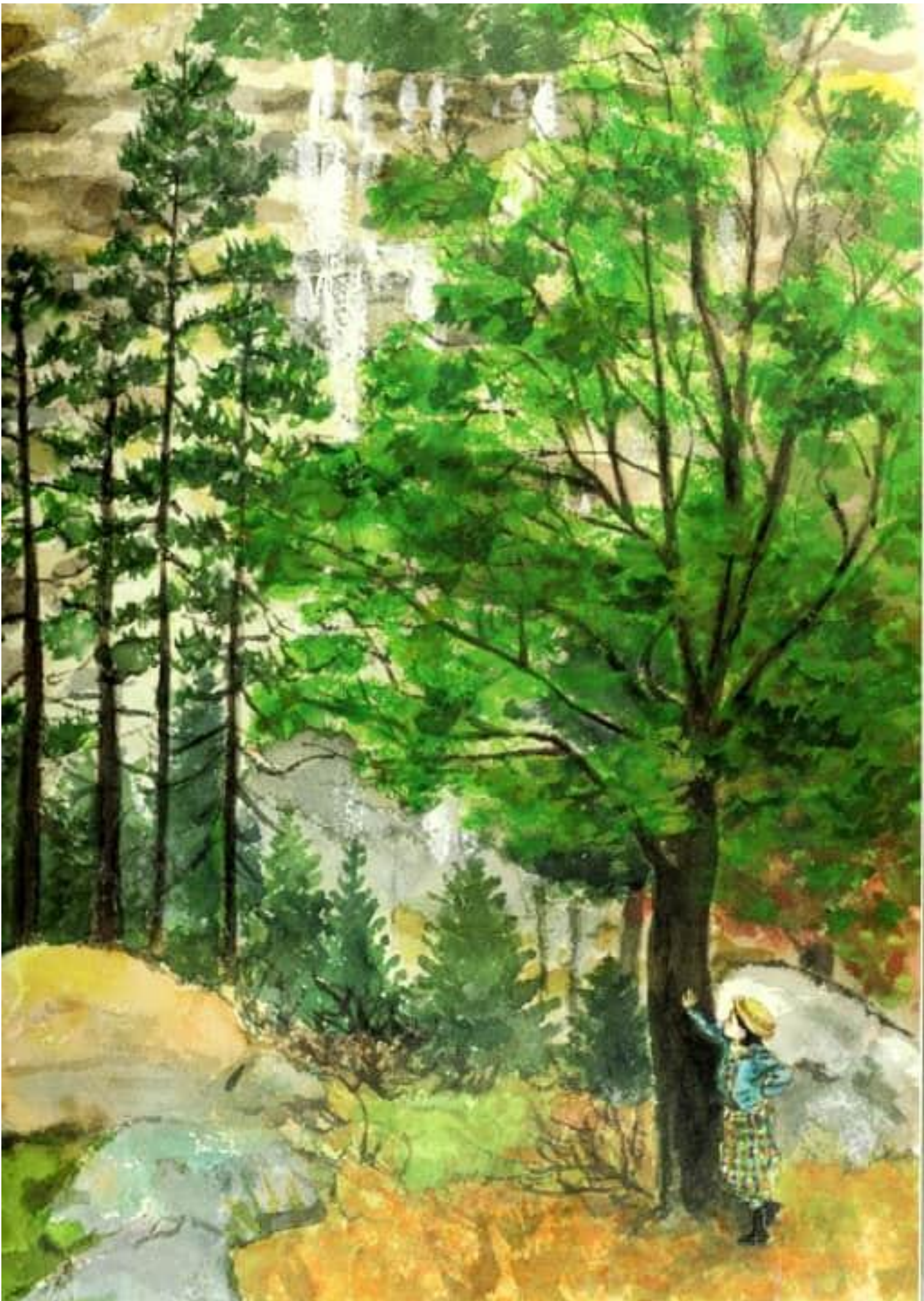

एके दिवशी, जॉन म्युर फ्लॉयला घेऊन जंगलात गेला. ते अस्वलाच्या पाऊलखुणांच्या मागोमाग गेले. त्याने तिला सांगितले की, उत्तरेला त्याला एक अशी जागा सापडली आहे, जिथून ते टेहळणी करू शकतील.

"मी त्याचं नाव 'सनसाईड बेंच' ठेवलं," तो म्हणाला. "मी तिथे बराच वेळ बसून पाहत राहिलो, आणि शेवटी मला ते दिसलं! दरीच्या एका टोकापासून दुसऱ्या टोकापर्यंत हिमनद्यांच्या खुणा पसरलेल्या आहेत." बर्फाच्या घर्षणाने गुळगुळीत झालेले खडक. योसेमाइट दरीची निर्मिती कशी झाली, हे त्यातून दिसून येते

"तू मला 'सनसाईड बेंच'वर घेऊन जाशील का?" फ्लॉयने विचारले.

"कधीतरी," म्युर म्हणाला. "जेव्हा तुला जमेल."

जॉन म्युर संध्याकाळ आपल्या कुटुंबासोबत घालवत होते आणितो हिमनदीचा सिद्धांत स्पष्ट करणारा लेख पूर्ण करत होते. त्यांने तो न्यूयॉर्कमधील वृत्तपत्राला पाठवला. "कोणास ठाऊक, कदाचित ते तो प्रकाशितही करतील," असे ते म्हणाले.

"अशा मूर्खपणावर वेळ वाया घालवण्यासाठी मी तुला पगार देत नाही," बाबा तक्रार करत म्हणाले. "शास्त्रज्ञ म्हणतात की इथे कधीच हिमनद्या नव्हत्या. ते म्युरला मूर्ख म्हणत होते."

पण लवकरच काही शास्त्रज्ञांनी म्युरच्या या कल्पनेला पाठिंबा देण्यास सुरुवात केली की योसेमाइट व्हॅली हिमनद्यांमुळे तयार झाली होती. वर्तमानपत्रातील कात्रणे घेऊन आणि प्रसिद्ध मार्गदर्शक जॉन म्युरला भेटण्यास उत्सुक असलेले पर्यटकांचे एक गट आले.

गटातील सर्व स्त्रिया हसत होत्या आणि त्याची प्रशंसा करत होत्या. म्युर खूप सुंदर, खूप काव्यमय बोलत होता आणि त्याचा सिद्धांत खूपच मनोरंजक होता.

फ्लॉयला वाटले की ते सर्व मूर्ख आहेत. तिला वाटले की म्युर त्यांना सांगेल की तो त्यांचा मार्गदर्शक होण्यासाठी खूप व्यस्त आहे.

"हो, तो वेडा आहे," ती म्हणाली. पण त्याला योसेमाइट व्हॅली इतकी आवडली होती की तो त्याबद्दल बोलणे थांबवूच शकत नव्हता. फ्लॉय त्याच्यासोबत गेली.

त्याने हिमनदीबद्दल सांगितले आणि फ्लॉयला तेथील प्राणी आणि वनस्पतींची नावे सांगायला सांगितले.

“जेव्हा आपण निसर्गातील कोणतीही एक गोष्ट निवडतो,” तो पर्यटकांना म्हणाला, “तेव्हा आपल्या लक्षात येते की ती एकाकी नाही; सृष्टीतील प्रत्येक गोष्ट एकमेकांशी जोडलेली आहे.”

दोन स्त्रिया बेशुद्ध पडल्याचे नाटक करू लागल्या. काही जण मधमाशांच्या दंशांबद्दल, फाटलेल्या कपड्यांबद्दल आणि दुखणाऱ्या पायांबद्दल तक्रार करत होते. पण परत आल्यावर, हेच लोक सिएराच्या प्रतिभेची स्तुती गाऊ लागले.

जेम्स हचिंग्सऐवजी जॉन म्युरला मार्गदर्शक म्हणून मागणाऱ्या लोकांची संख्या जसजशी वाढत गेली, तसतसा बाबांचा राग वाढत गेला. अखेरीस, त्यांचा संयम संपला.

“म्युर, तू माझा कर्मचारी आहेस!" ते ओरडले. "एकतर तू इथे काम कर किंवा निघून जा."

"मग मी कामावरून निघतो," म्युर म्हणाला.

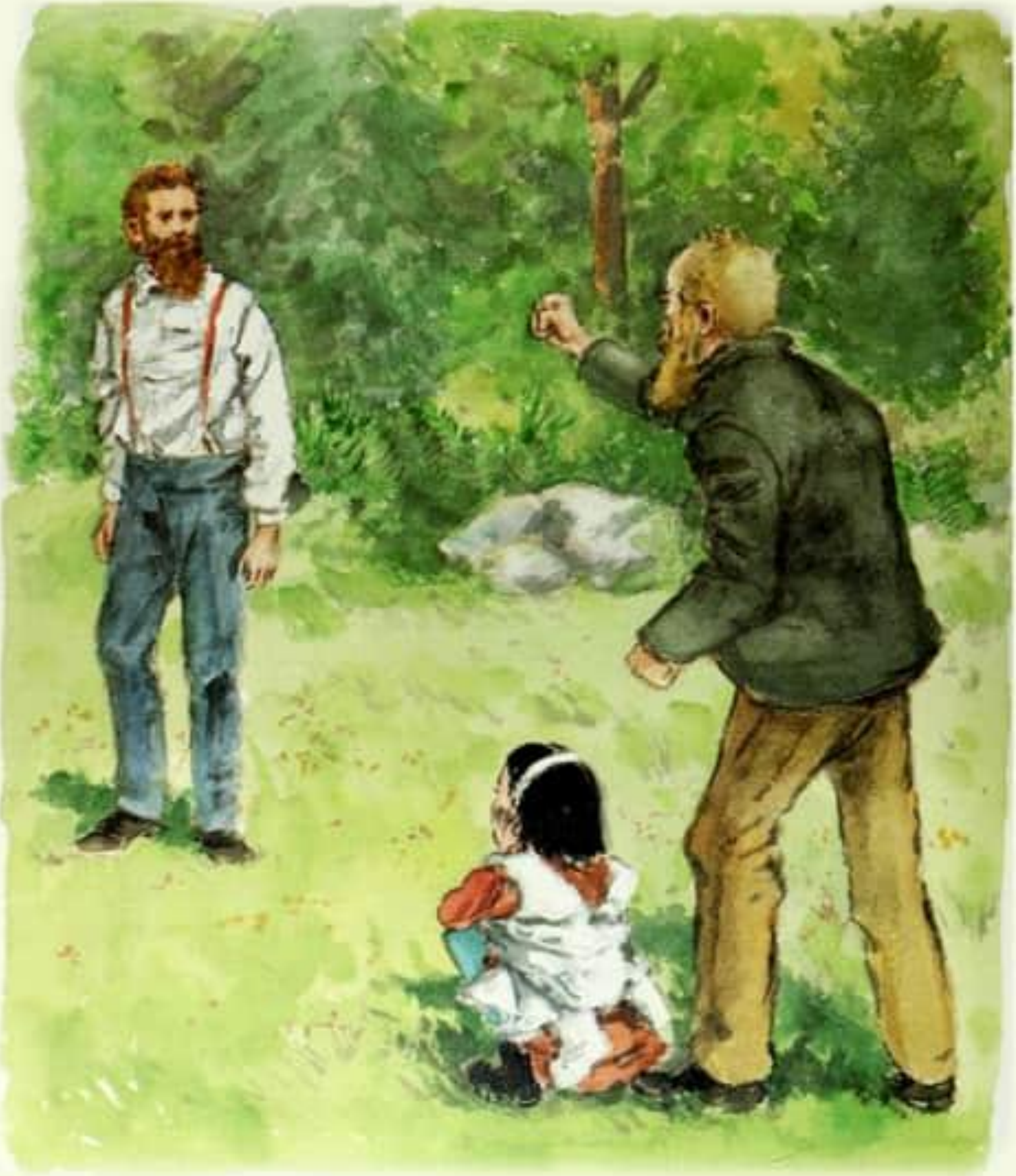

फ्लॉय त्याच्यामागे धावली. "मी तुला जाऊ देणार नाही!" ती ओरडली."जगात मला काही कामं करायची आहेत," तो म्हणाला. त्याच्या बोलण्यात गांभीर्य आहे हे फ्लॉयच्या लक्षात आले. ती किंचाळली, “मी तुझा तिरस्कार करते !" आणि पळून गेली..

म्युर तिच्यामागे धावला. “चल, खारी. माझ्यामागे ये.” त्याने आपला हात पुढे केला.

मी तुला 'सनीसाइड बेंच' दाखवतो. आता तो तुझा आहे.

फ्लॉयने तिचे अश्रू पुसले.

“सर्व काही बदलत असते, फ्लॉय. हा निसर्गाचा पहिला नियम आहे.

तो वर जाताना 'हायलँड मेरी' हे गाणे तो गात होता. मधून मधून तो विचारत होता, "खारी, येतेयस का?"

ती ‘हो’ असे उत्तर द्यायची आणि तिचा आवाज वरून जाताना तिला ऐकू यायचा.

खूप खाली दरी पसरलेली होती. फ्लॉयसाठी तेच संपूर्ण जग होते. दूरवर, धुक्याच्या पलीकडे, एक दुसरे जग होते, जिथून म्युर आला होता आणि जिथे तो परत जात होता.

"आता तुला इथला परिसर माहीत झाला आहे," म्युर म्हणाला. "मला वाटतं, इथेच तुला सर्वोत्तम कल्पना मिळतील."

ते तिथे बराच वेळ बसले होते. दूर क्षितिजावर सूर्य मावळत होता. मग, डोंगरावरील शेळ्यांप्रमाणे ते दोघेही धावले आणि खडकांवरून उड्या मारत खाली येऊ लागले.

.

समाप्त